

Vodič o IPA za angažovanje civilnog društva, primeri iz regiona

Nataša Đereg, CEKOR
djnatasa@yahoo.com

Subotica, 13. januar 2012

FONDOVI EVROPSKE UNIJE DOSTUPNI REPUBLICI SRBIJI
– PROGRAMIRANJE I SPROVOĐENJE

Vodič za organizacije građanskog društva „Govorimo o IPA“- osnovni pojmovi i mogućnosti učešća. Vodič je nastao kroz projekat «Sustainable funds for the future of South East Europe» finansiran od Air Pollution and Climate Secretariat (AirClim). Srpska studija je takođe proizvedena uz pomoć TACSO projekta u Srbiji, i podrške za „SEKO Životna sredina i energetika“.

Cilj: da informiše, ojača i podrži NVO iz regiona za učešće javnosti u procesu programiranja predpristupnog finansiranja.

- Opis programskog ciklusa
- Odabrani slučajevi pozitivnih i negativnih primera iz različitih zemalja
- Prikaz budućih dešavanja
- Preporuke za transparentno i participativno programiranje IPA

Primena načela partnerstva

---

organizacije građanskog društva mogu igrati ključnu ulogu u poboljšanju samog instrumenta, putem održavanja stalne komunikacije sa relevantnim institucijama

procesa programiranja treba da bude unapred jasan i da ne zavisi od dnevno političkih odluka

Svaka izmena rokova ili pravila u tekućem procesu zahteva konsultacije i treba unapred da bude usaglašena sa svim uključenim partnerima.

Vlada koja daje ili ne daje dovoljno informacija

Kako se uzimaju mišljenja organizacija civilnog društva?

Subotica, 13. januar 2012

**FONDOVI EVROPSKE UNIJE DOSTUPNI REPUBLICI SRBIJI
– PROGRAMIRANJE I SPROVOĐENJE**

Identifikovani problemi iz primera u regionu

- Kratki rokovi, nedostatak resursa za uključivanje eksperata, finansijski troškovi predstavnika NVO.
- Pozivanje samo odabranih partnera? Loš sistem predstavljanja i delegiranja
- Kritika postupka i evaluacije primedbi, odbacivanje stavova NVO-a nije obrazloženo

Preporuke za NVO

- ❑ NVO treba aktivno da pristupe uključivanju u tela koja pripremaju programske dokumente na nacionalnom i regionalnom nivou.
- ❑ NVO treba da tragaju za strateškim partnerstvom i da se organizuju u koalicije;
- ❑ NVO treba da obezbede kvalitetne informacije i o nacionalnim vlastima i o Evropskoj Komisiji;
- ❑ NVO treba da obezbede dovoljne resurse (ljudske i finansijske) da bi mogle da učestvuju u programiranju;
- ❑ Kada su uključene, NVO moraju da zahtevaju puno prava glasa ako ga nemaju;
- ❑ NVO mogu da očekuju da tok informacija bude neformalan, a rokovi za komentarisanje kratki. Da bi izbegle ovakvu situaciju, NVO treba unapred da razmotre pripremu svojih najvažnijih zahteva.

Subotica, 13. januar 2012

**FONDOVI EVROPSKE UNIJE DOSTUPNI REPUBLICI SRBIJI
– PROGRAMIRANJE I SPROVOĐENJE**

Preporuke za sam proces

- ❑ Okvir za proces treba da bude propisan pravnim aktima kako bi pravila postupka bila izvršna
- ❑ Potrebno je ostaviti dovoljno vremena u samom procesu programiranja za dostavljanje komentara na nacрте dokumenata (najmanje dve nedelje ili duže, zavisno od obima dokumentacije) kako partneri ne bi bili pod stalnim pritiskom rokova
- ❑ Dokumenti za sastanke i sednice radnih grupa i odbora treba da budu dostavljeni najmanje 10 radnih dana ranije kako bi partneri imali dovoljno vremena za pripreme

Subotica, 13. januar 2012

FONDOVI EVROPSKE UNIJE DOSTUPNI REPUBLICI SRBIJI
– PROGRAMIRANJE I SPROVOĐENJE

Srbija

- ❑ Sredinom februara 2011, započeo je proces uspostavljanja stalnog i planskog konsultativnog procesa sa NVOima u programiranju IPA.
- ❑ Nažalost, on je kasno započeo da bi uticao na definisanje nacionalnih prioriteta za IPA i odabir predloga projekata za 2012. godinu.
- ❑ Konsultativni trajni mehanizam za saradnju sa nevladinim organizacijama je predložen i vodjen od strane Kancelarije za evropske integracije – Sektora za planiranje, programiranje, praćenje i izveštavanje o sredstvima EU i razvojne pomoći a obuhvatio je odabir takozvanih Sektorskih organizacija civilnog društva (SEKO).
- ❑ NVOi još uvek nisu uključeni u Odbore za praćenje, nadzorne ili upravne odbore.

Subotica, 13. januar 2012

**FONDOVI EVROPSKE UNIJE DOSTUPNI REPUBLICI SRBIJI
– PROGRAMIRANJE I SPROVOĐENJE**

Srbija

- SEKO organizacija su pozvane u junu 2011. godine da podnesu komentare na već odabrane predloge projekata za 2012, kao i na Nacrt Operativnog programa za ekonomski razvoj 2012- 2013 i Nacrt Operativnog programa za razvoj ljudskih resursa 2012 – 2013.
  - Za OP ekonomski razvoj obavezna je izrada Strateške procene uticaja na životnu sredinu ovog programa
-

Komentar SEKO životna sredina i energetika na OP ER

- ❑ Ekološke nevladine organizacije smatraju da je OP za ekonomski razvoj neizostavno trebao da obuhvati energetska efikasnost i obnovljive izvore energije
  - ❑ Operativni Program (samo u jednoj rečenici) tvrdi da Srbija nije u mogućnosti da investira u dekarbonizaciju svoje ekonomije putem podrške obnovljivim izvorima energije i energetska efikasnosti kroz IPA komponentu III.
  - ❑ energetska efikasnosti, kao „cross-cutting“ problem koji se provlači kroz nekoliko sektora, nadležnosti i tehnologija, nije navedena u OP, a naročito se ona može povezati sa povećanjem kompetitivnosti, uticajem na životnu sredinu i na klimatske promene
-

Operativni program ekonomski razvoj

- U okviru prioritetne ose životna sredina, dozvoljene aktivnosti obuhvataju
  - Upravljanje otpadom
  - Snabdevanje pijaćom vodom
  - Poboljšanje kvaliteta vazduha
  - Sanaciju zagađenog zemljišta
  - Obnovljive izvore energije
  - Energetsku efikasnost
-

Odgovor na naš komentar rukovodioca Operativne strukture za IPA komponentu III

- ❑ Neophodna ravnoteža između samog ekonomskog razvoja i sticanja iskustava za buduće sprovođenje višegodišnjih sektorskih programa
  - ❑ Oblast životne sredine dobija oko 33% raspoloživih sredstava
  - ❑ OP se priprema u kontekstu nacionalnih strategija i druge pomoći koju pružaju EU i ostali donatori (princip komplementarnosti). 2004 god bio projekat WB za ee od 55 miliona eura
  - ❑ Sledeći OP će verovatno imati sedmogodišnji finansijski okvir (2014.-2020.), te će biti više prostora za različite aktivnosti.....
-

Naredni koraci SEKO

- ❑ vec sredinom februara se planiraju konsultativni sastanci sa resornim ministarstvima na kojima cemo diskutovati o identifikaciji ideja po kojima ce se raditi predlozi projekata.
  - ❑ kancelarija za eu integracije treba da nam dostavi kalendar aktivnosti za celu godinu tako da i mi mozemo planirati nase aktivnosti.
  - ❑ Seko organizacije ce biti ukljucene i u monitoring implementacije projekata sto je novina.
  - ❑ Bice jos obuka za clanice SEKO..
-

Hvala na pažnji!

-
- CEKOR, www.cekor.org
  - Predstavnik za CEE Bankwatch Network u Srbiji, <http://www.bankwatch.org>
  - SEKO životna sredina i energetika
  - djnatas@yahoo.com,
zvezdan@bankwatch.org
-